

**Przemówienie Przewodniczącego Rady Miejskiej w Szubinie
z okazji
90. rocznicy wybuchu powstania wielkopolskiego 1918-1919**

Szanowne Panie i Panowie!

Zebraliśmy się dzisiaj na uroczystej sesji poświęconej obchodom 90. rocznicy powstania wielkopolskiego 1918-1919, by uczcić pamięć i cześć mieszkańców Wielkopolski, którzy zbrojnie wystąpili przeciwko państwu niemieckiemu.

Rok 2009 Senat Rzeczypospolitej Polskiej ogłosił Rokiem Polskiej Demokracji, albowiem jest to rok szczególnie bogaty w rocznice, które z dziejami polskiej demokracji mają ścisły związek.

Dnia 19 grudnia 2008r. w 90. rocznicę wybuchu powstania wielkopolskiego 1918-1919, Senat Rzeczypospolitej Polskiej podjął uchwałę, której treść pozwolicie Państwo, przytoczę:

UCHWAŁA SENATU RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 19 grudnia 2008 r.

w 90. rocznicę wybuchu powstania wielkopolskiego 1918-1919

Senat Rzeczypospolitej Polskiej, oddając część ojcom i dziadom, którzy przed 90 laty trudem zbrojnym i dyplomatyczną zapobiegliwością doprowadzili do odzyskania przez Polskę niepodległości, składa hołd uczestnikom zwycięskiego powstania, które w latach 1918-1919 kolebkę naszej Ojczyzny, Wielkopolskę, przywróciło odrodzonej Rzeczypospolitej.

Od chwili upadku i Rzeczypospolitej w 1795 roku nie było powstania narodowego na ziemiach polskich, w którym nie uczestniczyliby ochotnicy rodem znad Warty, Obry i Prośny. To w Wielkopolsce w latach 1806-1807 doszło do pierwszego zwycięskiego powstania przeciwko zaborcy pruskiemu, opisanego przez Adama Mickiewicza na kartach „Pana Tadeusza”. Żołnierz znad Warty uczestniczył też w wojnie z Austriakami w 1809 roku, w powstaniu listopadowym, w czasie Wiosny Ludów 1848 roku, kiedy na polach Miłosławia i Sokołowa rozstrzygały się losy regionu oraz w powstaniu styczniowym.

Po upadku Napoleona, a szczególnie po upadku powstania listopadowego, pojawiła się idea wielkopolskiej drogi do niepodległości. Była to konsekwentna, pełna uporu i samozaparcia praca organiczna, połączona z gotowością do udziału w walce zbrojnej. Nie odżegnywano się od uczestnictwa w kolejnych powstaniach, lecz przez całe dziesięciolecia szykowano się do tego jedyne – ostatecznego, zwycięskiego. Wielkopolski działacz pracy organicznej często był żołnierzem dwóch powstań, a równocześnie przygotowywał społeczeństwo - gospodarczo i organizacyjnie – do zachowania polskości i do przyszłej walki. Doktor Karol Marcinkowski, Hipolit Cegielski, Edward Raczyński, Tytus Działyński, ksiądz Piotr Wawrzyniak, ksiądz Wacław Bliziński to postacie wyjątkowe z owych czterech pokoleń, działacze pracy i walki. Nieprzypadkowo też bohaterowie naszego hymnu państwowego, Jan Henryk Dąbrowski i Józef Wybicki, osiedli na stałe w Wielkopolsce.

Powstanie wielkopolskie z lat 1918-1919 było jednym z ogniw łańcucha niepodległościowych poczynań, rozpoczętych insurekcją Kościuszkowską 1794 roku, a zakończonych zaangażowaniem żołnierzy z tego regionu na frontach wojny polsko-bolszewickiej 1920 roku, a następnie w trzecim – także zwycięskim – powstaniu śląskim. Powstanie wielkopolskie stanowiło jeden z najważniejszych elementów

kształtowania się niepodległego państwa polskiego odrodzonego
dzięki

ofiarności społeczeństwa, poświęceniu i krwi i żołnierza, a także
myśli niepodległościowej, państwowotwórczej. Wyrażało wolę
Narodu, jednego, choć podzielonego pomiędzy trzech zaborców.

Wielkość powstania z lat 1918-1919 polegała nie tylko na
bohaterstwie na polu walki, na ofierze z życia ponad dwóch tysięcy
młodych patriotów, lecz także na mądrej organizacji i
zapobiegliwości, która pozwoliła funkcjonować regionowi jako
oddzielne, niezależne, w pełni samowystarczalne państwo, aż do
chwili podpisania traktatu wersalskiego i włączenia Wielkopolski w
granice niepodległej ojczyzny.

W wyniku powstania z lat 1918-1919 Wielkopolska znalazła się w
granicach Rzeczypospolitej, a Polska wróciła do Macierzy, do
Wielkopolski, do kolebki swej państwowości. Oddając hołd
powstańcom wielkopolskim czcimy dzielność w walce i bohaterstwo
w pracy – te walory, bez których odrodzenie naszej Ojczyzny byłoby
niemożliwe.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym
Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”

Marszałek Senatu: B.Boruszewicz

Chciałby poprosić Państwa o powstanie i uczczenie minutą ciszy
pamięci uczestników powstania wielkopolskiego.

Dziękuję!